

**Akademia
Obrony
Narodowej**

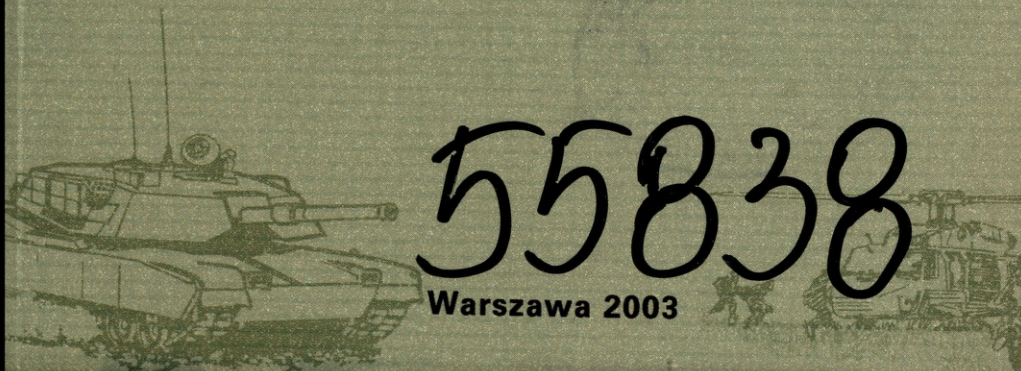
AON 5503/2003

Bogdan Panek

ANALIZA ZADANIA

55838

Warszawa 2003

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

ZAKŁAD SZTUKI OPERACYJNEJ

AON 5503/03

Bogdan Panek

ANALIZA ZADANIA

55838

WARSZAWA 2003

Niniejsze studium operacyjne przeznaczone jest głównie dla studentów magisterskich studiów uzupełniających, prowadzonych na Wydziale Wojsk Lądowych AON.

Może być również wykorzystywane na innych studiach i kursach.

80820

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	5
1. Analiza zadania jako część składowa procesu planowania.....	6
2. Przykładowy model prowadzenia analizy zadania w odniesieniu do ćwiczenia nr 142.....	18
2.1. Rozwój sytuacji do 101000 Październik 2002.....	18
2.2. Analiza zadania 2 Korpusu.....	21
ZAKOŃCZENIE.....	28
WYKAZ LITERATURY.....	29

WPROWADZENIE

Analiza w pojęciu ogólnym oparta jest na zdolnościach umysłu ludzkiego do myślowego rozdzielania na części rzeczy, zjawisk, zdarzeń i procesów złożonych. W odniesieniu do rzeczywistości wojskowej występuje zarówno jako operacja myślowa, jak i względnie samodzielna złożona metoda badawcza, przejawiająca się w bardzo różnorodnych konkretnych postaciach.¹

Analiza niezależnie od tego, czy jest operacją myślową, czy też złożoną metodą, a także bez względu na to, jaką konkretnie przybiera postać – polega zawsze na rozłożeniu myślowym, któremu mogą towarzyszyć czasem czynności fizyczne badanych obiektów na poszczególne składniki (części, cechy, stosunki, relacje, związki itp.) w celu ich kolejnego odrębnego, wszechstronnego zbadania i wykrycia ich istoty, co w sumie i w ostatecznym rezultacie daje podstawę i prowadzi do poznania przedmiotu badań w całości.

Rozłożenie, wyodrębnienie składników stanowi zatem ważny, lecz wstępny etap analizy. Sprawą najważniejszą w analizie jest dogłębne poznanie wyodrębnionych składników, wniknięcie w ich istotę, prawidłowości ich istnienia, w związku z innymi składnikami, funkcjonowanie i rozwój.

Walka zbrojna i składające się na nią obiekty oraz procesy, jej różnorodne zjawiskowe przejawy są szczególnie złożone, wielowarstwowe, wieloaspektowe i wewnętrznie sprzeczne. Bez głębokiego analitycznego podejścia do nich i myślenia o nich, o ich poszczególnych częściach, aspektach, cechach, związkach, stosunkach i relacjach, bez umiejętności analitycznego wyodrębnienia tych składników poznanie walki zbrojnej i jej procesów nie jest w ogóle możliwe.²

Stosując analizę należy dążyć do rozłożenia problemu na tyle części na ile to możliwe, dopuszczalne i potrzebne dla poznania cech, właściwości, różnorodnych stron lub mechanizmów działania, związków i relacji dla ich zjawiskowego opisanie czy też poznania ich istoty zgodnie z zamierzonym

¹ Ernest Wiśniewski, *Metodyka wojskowych badań naukowych* (część I, zeszyt 3), Warszawa 1990, s.61.

² Tamże, s.62.

celem. Jednakże rozczłonkowanie nigdy nie powinno być dowolne, lecz odpowiadać budowie obiektu, jego strukturze oraz prawidłowościom działania.

1. Analiza zadania jako część składowa procesu planowania

Dowodzenie w operacji można porównać do pojedynku dwóch wodzów, którzy toczą nieustanną walkę o posiadanie swobody działania. W tym pojedynku celem dowódcy jest narzucenie przeciwnikowi swojej woli, a w przypadku posiadania przez niego przewagi - co najmniej uniemożliwienie mu realizacji jego zamiaru. O tym czy dowódca osiągnie w operacji zakładane cele decyduje posiadanie przez niego - lub też nie - swobody działania.

Podstawą zapewniającą odniesienie sukcesu w operacji jest dokładne planowanie. W czasie procesu planowania i prowadzenia operacji istotną rolę odgrywa zamiar przełożonego, który stanowi dla każdego dowódcy punkt odniesienia w stosunku do wszystkich działań. Zamiar przełożonego jest też decydującą wskazówką, czy też wytyczną działania, szczególnie w przypadku, kiedy z powodu gruntownej zmiany sytuacji należy odstąpić od realizacji otrzymanego zadania. Celem planowania musi być zatem dostosowane do aktualnej sytuacji użycie sił w czasie i przestrzeni, które zapewni osiągnięcie sukcesu.

Planowanie przyszłej operacji można więc porównać do czynności intelektualnej, która wymaga:

- zrozumienia istoty zadania;
- dokonania oceny czynników wpływających na wykonanie zadania;
- określenia możliwości skutecznego działania w danej sytuacji;
- ograniczenie się do rzeczy możliwych do wykonania;
- określenia w zamiarze idei realizacji zadania;
- zapoznania wykonawców z wolą dowódcy w sposób zapewniający jednoznaczne jej zrozumienie.

W procesie wypracowania decyzji największe znaczenie odgrywa ocena sytuacji, w ramach której dokładnemu rozważeniu i ocenie podlega otrzymane zadanie, sytuacja oraz inne czynniki niezbędne do podjęcia decyzji. Wiele

elementów tego procesu jest realizowane przez sztab. Jednakże jedynie dowódca jest odpowiedzialny za określenie sposobu, w jaki podległe mu wojska powinny działać. Oznacza to, że musi on być w pełni zaangażowany na etapie początkowym, w którym ukierunkowuje zwykle pracę sztabu. Ponadto w ostatnim etapie tego procesu, głównie ze względu na obowiązek podjęcia decyzji.

Zakres, w jakim dowódca jest zaangażowany w poszczególnych etapach oceny i kalkulacjach zależy od wielu czynników, do których należy zaliczyć:

- sytuację (w szczególności czas, w jakim musi być podjęta decyzja);
- poziomu wykształcenia oficerów sztabu i ich doświadczenie;
- szczebla dowodzenia, na którym jest wypracowywana decyzja;
- złożoność wypracowywanej decyzji;
- osobowości dowódcy.

Sztab jest odpowiedzialny za wykonanie pod kierownictwem szefa sztabu wszystkich analiz i kalkulacji w ramach oceny sytuacji. Jest również odpowiedzialny za rozpatrzenie wielu prawdopodobnych wariantów działania oraz przedstawienie ich dowódcy, który ocenia je i decyduje o wyborze jednego z nich. Oficerowie sztabu muszą zatem proponować dowódcy warianty działania, ale nie podejmują decyzji.

Ocena sytuacji jest bez wątpienia najważniejszą częścią procesu wypracowania decyzji wymagającą skoordynowanej i pełnej współpracy wszystkich elementów składowych sztabów. Celem oceny sytuacji - jako logicznego procesu poszukiwania najlepszego sposobu rozwiązania problemu jest stworzenie maksymalnie przejrzystego pod każdym względem obrazu stanowiącego bazę do podjęcia decyzji. Punktem wyjściowym tego procesu jest zazwyczaj zadanie otrzymanego od przełożonego. Sposób sformułowania zadania określa podwładnemu efekt, jaki powinien osiągnąć, czyli cel działania. Stąd wniosek, że ocena sytuacji ma stworzyć dowódcy warunki do podjęcia decyzji **JAK** ma osiągnąć ów pożądaný stan końcowy.

Analiza zadania jest zatem punktem wyjściowym, rozpoczynającym proces planowania operacyjnego, który w sposób decydujący wpływa na przebieg dalszej oceny sytuacji, określając przy tym jej treści, granice oraz przebieg. Z reguły jest ona przeprowadzana przez dowódcę wspólnie z szefem sztabu w centrum operacyjnym SD.³

W czasie jej prowadzenia dowódca może określić szczególne kryteria oceny wariantów działania, które zostaną uwzględnione przez sztab podczas przygotowywania danych do decyzji.

Analiza zadania jako czynność w procesie oceny sytuacji precyzuje, co i w jakim celu należy wykonać, aby zrealizować otrzymane zadanie. W celu rozwiązania tego problemu i sformułowania właściwych wniosków należy odpowiedzieć na szereg pytań szczegółowych, które powinny doprowadzić do określenia:

- własnej roli w realizacji zamiaru przełożonego;
- wynikających z zamiaru istotnych przedsięwzięć sił własnych w celu realizacji otrzymanego zadania;
- ograniczeń działania;
- zasadniczych zmian sytuacji;

Przeprowadzenie pierwszej analizy powinno umożliwić udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- Co należy sprawdzić?
- O czym należy zdecydować?
- Do kiedy musi zostać podjęta decyzja?

Zrozumienie **zamiaru przełożonego** sprowadza się zwykle do odpowiedzi na następujące pytania: Co zamierza bezpośredni przełożony? Jaka jest moja rola w realizacji wspomnianego zamiaru? W jaki sposób moje działanie determinuje osiągnięcie zamierzonych celów?

Można zatem uznać, że celem tego etapu jest ustalenie efektów, które muszą być osiągnięte przez dowódcę w ramach planu operacji wyższego

³ Analiza zadania jest prowadzona również równoległe w innych centrach i zespołach SD korpusu.

szczebla. Wymaga to zrozumienia celu operacji przełożonego i jej głównego wysiłku.

ANALIZA ZADANIA (I)

Zamiar przełożonego

Jaki jest cel/wola przełożonego?
Gdzie leży sedno zadania operacji/walki?
Jaki jest mój udział?

Przykład:

- *Poprzez działania opóźniające zyskać czas na przygotowanie*;
- *Poprzez przeciwuderzenie spowodować takie straty przeciwnika, ażeby osiągnąć korzystny stosunek sił dla*;
- *Pobić przeciwnika w rejonie..., w celu osłony prawego skrzydła....*

Najważniejsze wymagania określone zadaniem przełożonego (Czego wymaga przełożony lub co muszą wykonać aby zrealizować jego zamiar?).

Rozwiązanie tego problemu polega na rozbiórce zadania głównego, określonego przez przełożonego w rozkazie lub zarządzeniu operacyjnym (w punkcie 3 b) na zadania cząstkowe, które wynikają z jego treści. Kolejnym krokiem jest określenie tych z nich, które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celu (tzw. zadań głównych).

Wnioski z tej części analizy zadania pozwalają na sformułowanie sprecyzowanego zadania własnego oraz wytycznych do zarządzania przygotowawczego. Ponadto powinny one umożliwić zidentyfikowanie ważnych problemów, na które sztab powinien zwrócić szczególną uwagę podczas oceny czynników wpływających na wykonanie zadania i opracowania wariantów działania.

Należy podkreślić, że nie chodzi przy tym o sporządzenie listy wszystkich zadań taktycznych, które stoją przed wojskami własnymi, lecz o rozpoznanie najważniejszych wymogów, wynikających z rozkazu operacyjnego.

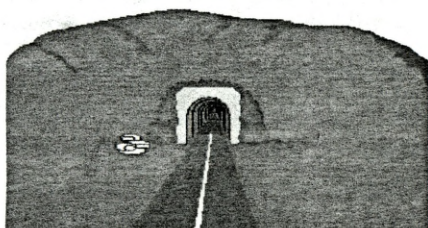
Przykład:

- *Poprzez osłonę prawego skrzydła stworzyć warunki do przeciwuderzenia...;*
- *Częścią sił prowadzić obronę na wysuniętych pozycjach*;
- *Pobić przeciwnika w rejonie..., w celu osłony prawego skrzydła....;*
- *Utrzymywać rejon o szerokości ... i głębokości ...*
- *Pobić przeciwnika o sile*

ANALIZA ZADANIA (II)

Zamiar przełożonego

Najważniejsze wymagania
określone zadaniem

Jaki główny wymóg określa rozkaz operacyjny?

Wymogi zadania <--> Sily, Obszar, Czas

Przykład:

- *Bez przygotowania ...;*
- *Z otwartym skrzydłem..;*
- *Przed zakończeniem zaopatrzenia...;*

Dopiero w następnej kolejności należy określić zasadniczy główny wymóg, który musi zostać wypełniony w celu urzeczywistnienia zamiaru przełożonego.

Przykład:

- *Najważniejszym wymogiem określonym w stosunku do sił własnych jest – pobicie przeciwnika w sile wzmocnionej Brygady.*
- *Najważniejszym wymogiem sił własnych jest – po wykonaniu 30km marszu przeprowadzenie natarcia przez ugrupowanie wojsk własnych będących w styczności z przeciwnikiem, opanowanie celu natarcia ... w czasie do ...godzin, a następnie utrzymanie rubieży o szerokości*

Ograniczenia działania (*Co ogranicza moją swobodę działania? Czego nie mogę robić? Do kiedy muszę podjąć decyzję?*)

Pod pojęciem tym rozumiemy wszelkie ograniczenia w zakresie swobody działania dowódcy nałożone przez przełożonego. W większości wypadków mają zastosowanie w odniesieniu do obszaru (przestrzeni), czasu oraz działania sił własnych. Jednakże na wszystkich szczeblach mogą mieć zastosowanie również inne czynniki ograniczające swobodę dowódcy.

Do takich można zaliczyć między innymi: *ograniczenia polityczne*, które uniemożliwiają dowódcy podjęcie określonych działań.

Przykład:

- *Utrzymywać linię opóźniania BRAVO do ...;*
- *Utrzymywać łączność z lewym sąsiadem;*
- *Utrzymywać odwód w sile ... gotowy do ...;*

Ograniczenia te zawarte są w rozkazie operacyjnym przełożonego (pkt. 3a, b, wytyczne koordynacyjne, pkt. 5).

ANALIZA ZADANIA (III)

Zamiar przełożonego

Najważniejsze wymagania

Ograniczenia

Ograniczenia swobody działania
Przeważnie w odniesieniu do obszaru,
czasu i działania sił

Odbiegające od powszechnych
doświadczeń

Zasadnicze zmiany sytuacji - odpowiedź na pytanie, czy sytuacja zmieniła się zostaje udzielona w rezultacie prowadzonego ustalenia położenia w operacji i trwa do chwili rozpoczęcia oceny sytuacji.

Dowódca powinien określić czy sytuacja zmieniła się w zakresie uzasadniającym powtórzenie jej oceny.

Dowódca w każdej chwili może zadać sobie pytanie: *Czy sytuacja zmieniła się - i czy muszę podjąć inną decyzję?* Jeżeli sytuacja zmieniła się, to w wyniku oceny dowódca może dojść do jednego z trzech wniosków:

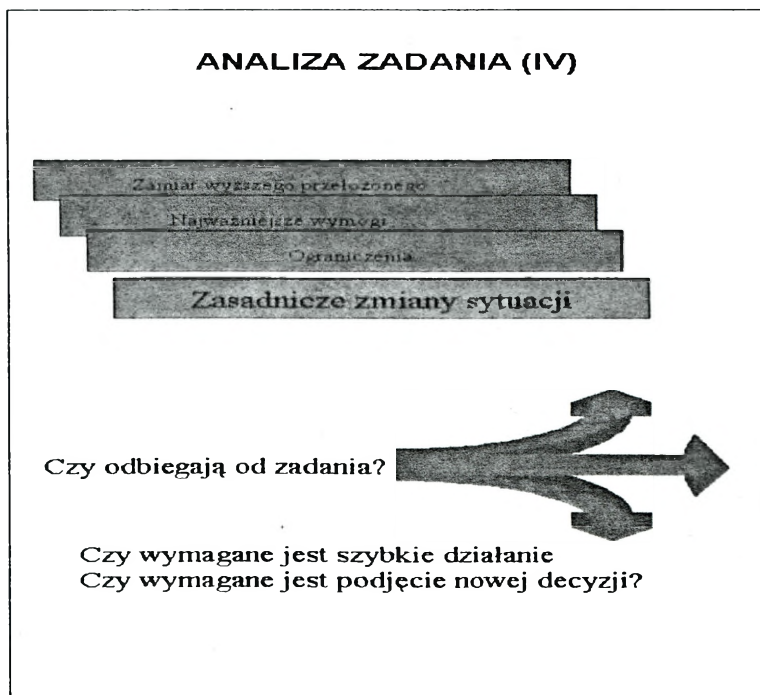
⇒ *Tak - sytuacja zmieniła się, ale mój plan jest ciągle aktualny.*

⇒ Tak - sytuacja zmieniła się - moje pierwotne zadanie jest ciągle wykonalne, ale istnieje potrzeba wniesienia poprawek do planu.

⇒ Tak - sytuacja zmieniła się i mój plan jest już nieaktualny.

W ostatnim przypadku dowódca powinien skonsultować się z przełożonym. Jeżeli z jakichkolwiek przyczyn nie może tego uczynić powinien działać wykazując własną inicjatywę dla wsparcia głównego wysiłku przełożonego zgodnie z jego pierwotnym zamiarem.

W przypadku pierwszym i drugim dowódca i jego sztab ponownie prowadzą ocenę sytuacji, uaktualniają informację, potwierdzają zadanie i podejmują decyzję.

W wypadku zaistnienia zasadniczych zmian sytuacji odpowiedzi na pytania należy udzielić przed oceną przeciwnika oraz ustalić prawdopodobny jego zamiar, tak ażeby zmiany jego prawdopodobnego zamiaru nie powodowały zmiany kryterium w stosunku do zasadniczych ustaleń własnego

działania. Przy ocenie przeciwnika można jednakże wywnioskować, że zasadnicze zmiany położenia mogą mieć miejsce, jeżeli przeciwnik uzyskuje powodzenie.

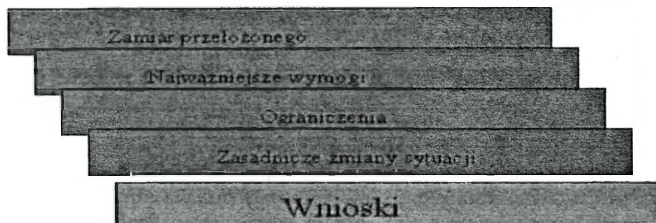
Analiza zadania pozwala zatem dowódcy - bez oczekiwania na dalsze rozkazy - wykazać własną inicjatywę i wykorzystać sytuację w sposób zgodny z intencją przełożonego.

Wynik analizy zadania jest zarówno wspólnym punktem wyjścia do dalszej oceny sytuacji przez dowódcę i jego sztab, jak i środkiem przy użyciu, którego dowódca ponownie ocenia postęp operacji w stosunku do otrzymanego zadania. Poprzez proces ciągłej obserwacji wydarzeń dowódca musi ocenić czy sytuacja zmieniła się (zarówno na korzyść jak i niekorzyść wojsk własnych) w stopniu, który wymaga od niego podjęcia uzupełniającej decyzji.

Wnioski /wytyczne dowódcy/ - na tym etapie zostają formułowane pytania dotyczące problemów, które wymagają sprawdzenia oraz określony zakres oceny sytuacji.

Po zakończeniu analizy zadania dowódca precyzuje wytyczne dotyczące prowadzenia dalszej oceny sytuacji oraz może żądać wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. Zwykle pierwszą czynnością dowódcy jest określenie wymagań w zakresie uzyskania najważniejszych informacji niezbędnych dla ukierunkowania pracy sztabu oraz ustalenie głównych zadań i terminów ich realizacji. Dowódca określa również prawdopodobne główne zadania zabezpieczenia logistycznego. Pozwala to zapoczątkować proces oceny sytuacji logistycznej przez komórki G1/G4 równoległe z oceną sytuacji prowadzoną przez oficerów G2/G3.

ANALIZA ZADANIA (V)

Pytania wymagające
sprawdzenia w **celu**:

**Określenie potrzeb w
zakresie przeana-
lizowania i decyzji**
(Punkt ciężkości:
Obszar-, Czas- lub
decyzji odnośnie użycia
sił)

**Wskazanie
problemów opera-
cyjnych/takt.**
Określenie ram
oceny sytuacji
zorientowanych na
zakładany cel

Jakich informacji
jeszcze potrzebujemy?

Na tym etapie dowódca może zidentyfikować zadania kluczowe, które muszą być wykonane oraz ograniczenia, które mogą wpłynąć na odrzucenie niektórych wariantów działania. Może on, zatem skoncentrować wysiłek swój i swojego sztabu na tych wariantach, które wydają się najbardziej prawdopodobne.

Określenie na tym etapie wyraźnych możliwości działania, szczególnie gdy czas na podjęcie decyzji jest krótki ma szereg zalet. Istnieje jednak duże niebezpieczeństwo popełnienia błędu przy wyborze wariantów przed dokładnym rozważeniem wszystkich czynników w głównej części oceny sytuacji. W skomplikowanej sytuacji rozważny dowódca sprawdzi wiele prawdopodobnych wariantów działania. Gdy czas jest krótki, sytuacja prosta

lub liczba wariantów ograniczona dowódca może dokonać oceny wprowadzając ograniczenie co do zakresu rozpatrywanych problemów przez niego i jego sztab. Zatem stopień, do jakiego dowódca zawęży swoje opcje będzie zależał od czasu, jakim dysponuje na podjęcie decyzji, stopnia złożoności sytuacji, dostępnych informacji oraz od tego co już się wydarzyło. Będzie się to również zmieniać w zależności od doświadczenia i poziomu wyszkolenia dowódcy i jego sztabu.

Wszyscy oficerowie sztabu mają obowiązek zastosować się do planu pracy sztabu w celu umożliwienia dowódcy podjęcia decyzji w terminie. Ta praca sztabu jest procesem angażującym zarówno dowódcę, jak i jego sztab oraz oficerów różnych rodzajów wojsk i służb pracujących dla osiągnięcia wspólnego celu.

W pewnych sytuacjach może zaistnieć potrzeba wyjaśnienia z przełożonym wątpliwości dotyczących zadania, zanim podejmie się prowadzenie kolejnego etapu oceny sytuacji. Jednakże na tym etapie nie powinno się tracić ani czasu, jak również wysiłku sztabu na rozpatrywanie mało istotnych szczegółów.

Przykład:

- *„Czy zamiar do pokonania przeciwnika na tej głębokości obszaru obrony może zostać jeszcze zrealizowany”?*
- *„Czy korzystne położenie w rejonie może zostać efektywnie wykorzystane dla wykonania”?*
- *„W którym miejscu tak dobrze umocniony przeciwnik może zostać pobity”?*

(Wyniki oceny sytuacji muszą dać odpowiedzi na te pytania)

2. Przykładowy model prowadzenia analizy zadania

Rozważania zawarte w poprzednich rozdziałach poświęcone były teoretycznym aspektom związanym z analizą zadania.

Z kolei w tej części opracowania zostanie przedstawione przykładowy sposób jej praktycznego prowadzenia w odniesieniu do ćwiczenia akademickiego nr 142 „Planowanie i proces kierowania operacją obronną korpusu”.

Przedstawiony poniżej praktyczny przebieg analizy zadania powinien być dla studentów pomocną wskazówką, mogącą mieć zastosowanie w czasie ćwiczeń realizowanych w ramach programu kształcenia AON.

2.1. Rozwój sytuacji do 101000 Październik 2002

Konflikt o obszar ŁÓDŹ, KATOWICE, RADOM pomiędzy POZNANIĄ a WARSOWIĄ trwa już od XII wieku. W wyniku ostatniej wojny WARSOWIA utraciła większość ziem na zachód od WISŁY na rzecz POZNANII. Wzdłuż granicy tych państw utworzono 25 kilometrową strefę zdemilitaryzowaną, nadzorowaną przez siły pokojowe KRAKOWII, OSTRAWII i WŁOCŁAWII.

Od maja 2002 roku zaostrza się napięcie pomiędzy WARSOWIĄ i POZNANIĄ, które z dużym prawdopodobieństwem może doprowadzić do konfliktu zbrojnego.

Cele polityczne i zamiary stron

WARSOWIA

Zasadniczym celem politycznym jest odzyskanie obszaru ŁÓDŹ, KATOWICE, RADOM, który zamierza osiągnąć poprzez rozbicie głównego zgrupowania wojsk POZNANII, a następnie izolując siły Ostrawie opanować sporny obszar – decydujący o żywotności gospodarki POZNANII, po czym na drodze dyplomatycznej doprowadzić do zaakceptowania nowej granicy między WARSOWIĄ i POZNANIĄ.

POZNANIA

Celem politycznym jest utrzymanie integralności terytorialnej państwa, a w wypadku agresji rozbicie zgrupowań przeciwnika na własnym terytorium (pozbawiając go możliwości kontynuowania działań zaczepnych) zaczepnych odzyskanie utraconego obszaru.

Naczelny Dowódca POZNANII w wypadku agresji zamierza operacją obronną 2 Korpusu załamać uderzenie zgrupowań WARSOWII przed linią WARTA, a następnie po zakończeniu operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia 4 Korpusu i wydzielonych sił OSTRAWII przejść do przeciwwuderzenia, rozbić zgrupowania WARSOWII i odzyskać utracony obszar.

W zaistniałej sytuacji dowódca 2 Korpusu 101000 październik 2002 otrzymał zadanie o następującej treści:

Przejsć do obrony w przydzielonym obszarze odpowiedzialności i do D+8 załamać operację zaczepną przeciwnika przed linią WARTA.

2.2. Analiza zadania 2 Korpusu

2.2.1. Analiza zamiaru przełożonego

Cel polityczny POZNANIAII: utrzymanie suwerenności i integralności terytorialnej państwa.

Cel militarny: Załamać operację zaczepną przeciwnika przed linią WARTA, rozbić przeciwnika w obszarze włamania i odzyskać utracony obszar.

Etapy realizacji celu militarnego:

- opóźnić działanie przeciwnika w obszarze przygranicznym;
- zatrzymać przeciwnika przed linią WARTA,

- wykonać przeciwuderzenie: 4K oraz K „O”, rozbić przeciwnika w obszarze włamania i odzyskać utracony obszar;

Stan końca operacji militarnej POZNANII – odzyskanie utraconego terytorium i zabezpieczenie wejścia do operacji międzynarodowych sił pokojowych.

Analiza dyrektywy oraz sytuacji bieżącej wskazuje, że dowódca POZNANII zamierza prowadzić manewrową kampanię obronną. Integralną częścią kampanii obronnej jest prowadzenie działań opóźniających przez siły pierwszej kolejności użycia w obszarze osłony oraz operacji obronnej przez główne siły obrony, których zadaniem jest zatrzymanie przeciwnika w obszarze do linii WARTA. Zatrzymanie i zaangażowanie zgrupowań uderzeniowych przeciwnika do D+8 w głównym obszarze obrony przez 2K jest warunkiem do wykonania przeciwuderzenia przez 4K i K „O”. Główny ciężar prowadzenia działań obronnych do D+8 spoczywa na 2K. W przypadku nie zatrzymania uderzenia przeciwnika przez 2K przed linią NIEBIESKA do D+8 niemożliwym staje się kontynuowanie planu naczelnego dowódcy.

Stan końca kampanii obronnej nastąpi po rozbiću przeciwnika w obszarze włamania, odtworzeniu linii granicy państwowej i wejściu międzynarodowych sił pokojowych wymuszających utrzymanie pokoju.

2.2.2. Najważniejsze wymagania określone zadaniem 2 Korpusu

Zadanie 2Korpusu: *do D+8 załamać operację zaczepną przeciwnika przed linią WARTA.*

Przyczyną konfliktu jest sporny obszar: ŁÓDŹ, KATOWICE, RADOM, który znajduje się w obszarze odpowiedzialności 2K. Pozwala to sądzić, że przedmiotem głównego oddziaływania przeciwnika będzie 2Korpus, a rozbić jego siły będzie decydowało o opanowaniu tego obszaru. Jednocześnie może to również oznaczać dążenie WARSOWII do izolowania głównych sił obrony POZNANII od jej odvodu. Takie rozumowanie działania przeciwnika sugeruje jego operację po liniach zewnętrznych, której głównym priorytetem nie musi być w pierwszej kolejności rozbić 2K i opanowanie spornego obszaru, lecz izolacja tego obszaru od pozostałych sił. Stąd można wnioskować, że

WARSOWIA głównym zgrupowaniem uderzeniowym będzie dążyła do zajęcia obszaru OPOLE, WODZISŁAW ŚLĄSKI, OŚWIĘCIM, aby blokować siły OSTRAWII. Natomiast izolacja odwodu POZNANII od jej sił głównych jest możliwa z rubieży M. WARTA, WIERUSZÓW, KLUCZBORK. Powodzenie takiego działania przeciwnika spowoduje konieczność zmian w planach naczelnego dowódcy, co do idei rozegrania kampanii obronnej.

Konieczność załamania operacji zaczepnej przed linią WARTA wskazuje na pozycyjny charakter operacji obronnej, której istotą powinno być **utrzymanie linii WARTA** na kierunku TUREK - SKIERNIEWICE do **D+8**, a na kierunku OŚWIĘCIM – KIELCE - do **D+9**.

Wstępna analiza obszaru odpowiedzialności i posiadanych sił oraz określenie **FSCL** wskazuje na konieczność sytuowania głównego obszaru obrony od rubieży: **MIECHÓW, PIOTRKÓW TRYBUNALSKI, ŁÓDŹ, ŁĘCZYCA**. To powoduje konieczność zorganizowania i prowadzenia w ramach operacji obronnej działań opóźniających.

Zróznicowana głębokość obszaru osłony oraz prawdopodobny charakter operacji zaczepnej przeciwnika po liniach zewnętrznych sugeruje konieczność skupienia głównego wysiłku działań opóźniających prowadzonych przez wojska operacyjne i OT na kierunkach: STASZÓW, SEDZISZÓW oraz SKIERNIEWICE, ŁÓDŹ. Natomiast kierunek DEBLIN - KOŃSKIE ze względu na małe prawdopodobieństwo działania sił głównych przeciwnika może być dozorowany przy użyciu sił OT.

Prowadzenie działań opóźniających przez siły osłony wymaga skoordynowania ich działań z wojskami OT, lotnictwem oraz z głównym zgrupowaniem obronnym.

Główny obszar obrony należy sytuować do linii WARTA, z takim wyliczeniem rubieży zatrzymania przeciwnika, aby pokonanie rzeki Warta przez 4K po przeprawach stałych na odcinku KOŁO - SIERADZ nie przekształciło się w forsowanie.

O powodzeniu obrony w głównym obszarze **decyduje utrzymanie rejonów: MIECHÓW-SZCZOKOCINY-OLKUSZ; TUSZYN -PIOTRKÓW**

TRYBUNALSKI - BEŁCHATÓW; RADOMSKO – BEŁCHATÓW - PAJĘCZNO;
OZORKÓW – UNIEJÓW - ZDUŃSKA WOLA.

W systemie angażowania i rozpraszania sił przeciwnika zasadne jest utrzymywanie miejscowości: PINCZÓW, JEDRZEJÓW, KIELCE, KOŃSKIE, OPOCZNO, PIOTRKÓW TRYBUNALSKI, TOMASZÓW MAZOWIECKI, ŁÓDŹ.

Ze względu na konieczność oddania w początkowym etapie operacji znacznej części obszaru odpowiedzialności, konieczne jest uwzględnienie prowadzenia działań głębokich i skoordynowanie ich z działaniami nieregularnymi wojsk OT. Integracja działań głębokich z działaniami bezpośrednimi wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celu operacji obronnej w głównym obszarze obrony 2 Korpusu.

W systemie rozpoznania należy uwzględnić podsystem rozpoznania wojsk OT prowadzących działania nieregularne.

Uwzględniając dążność przeciwnika do izolacji spornego obszaru od pozostałości terytorium POZNANII należy przewidywać działania głębokie przeciwnika. Stąd konieczne jest posiadanie sił i środków do prowadzenia działań w tyłowym obszarze odpowiedzialności korpusu.

Ze względu na sojusz gospodarczy WŁOCŁAWII z WARSOWIĄ należy liczyć się z możliwością oddziaływania na główny obszar obrony sił WARSOWII z terytorium WŁOCŁAWII.

Konieczność przeciwstawienia się przeciwnikowi wynikająca z idei działania po liniach zewnętrznych sugeruje utworzenie autonomicznych kierunków obrony:

NR1: MIELEC-CZĘSTOCHOWA;

NR2: ŁOWICZ - CZĘSTOCHOWA;

NR3: ŁOWICZ - SIERADZ.

2.2.3. Ograniczenia działania

Obszar

2 Korpus otrzymał obszar odpowiedzialności o głębokość ok. 310km i szerokość ok. 275km, co daje ogólną powierzchnię ok. 85.250 km².

Przednia granica obszaru odpowiedzialności wykracza w części północnej i południowo-wschodniej poza granice państwa, co uniemożliwia wcześniejsze przygotowanie tych obszarów pod względem operacyjnym.

Nie wolno również naruszyć przestrzeni terytorialnej państw bezpośrednio nie zaangażowanych w wojnie (terytorium: WŁOCŁAWII, KRAKOWII).

Wyznaczenie przez Naczelnego Dowódcę linii FSCL determinuje obszar prowadzenia działań opóźniających oraz wyznaczenie linii FEBA.

Linia **FSCL** oraz **WARTA** wskazują na wielkość rejonu, w którym należy doprowadzić do zatrzymania przeciwnika: **głębokość ok. 80km**; szerokość ok. 240km, co daje powierzchnie ok. 19.200 km².

Konieczność załamania natarcia przeciwnika przed linią **WARTA**, głębokość głównego obszaru obrony oraz pozycyjny charakter operacji sugerują potrzebę przygotowania sił do wykonania przeciwuderzenia.

Wykonywanie przeciwuderzenia przez Naczelnego Dowódcę na lewym skrzydle korpusu wskazuje na konieczność skupienia tam głównego wysiłku obrony.

Czas:

Ze względu na fakt, że nie wolno prowokować konfliktu uderzeniami uprzedzającymi, czas rozpoczęcia zbrojnych działań wojennych uzależniony jest od wyniku konferencji pokojowej w dniu 10 listopada. Stąd można sądzić, że konflikt zbrojny najwcześniej może rozpocząć się 11 listopada.

Korpus otrzymał zadanie 101000 Październik a termin osiągnięcia gotowości do obrony został określony na 110600 Listopad.

Z wstępnych kalkulacji wynika, że siły główne 2 Korpusu osiągną gotowość do działania **do 31 października**.

W chwili obecnej w gotowości do realizacji zadań jest w dyspozycji Dywizja Powietrzno - Zmechanizowana, z tego też względu należy ją przewidzieć do użycia w pierwszej kolejności.

Na przygotowanie operacji posiadamy **31 dni 20 godzin**. Ze względu na wystarczającą liczbę dni przewidzianych na przygotowanie operacji, należy szczegółowo zaplanować wszystkie przedsięwzięcia, a dopiero w następnej kolejności rozpocząć proces planowania u podwładnych.

Ze względu na planowany termin osiągnięcia gotowości przez 2K proces planowania operacji celowo jest zakończyć na wszystkich szczeblach dowodzenia do **31 października**, a w korpusie do **17 października br.** Stąd wynika, że na planowanie operacji i postawienie zadań należy przewidzieć **do 7 dni**, natomiast **14 dni** przeznaczyć na proces planowania podległych wojsk.

Konieczność zachowania zdolności bojowej i załamanie operacji zaczepnej przeciwnika do D+8.

Biorąc pod uwagę siły powietrzne wojsk własnych i przeciwnika można wnioskować, że na wywalczenie przewagi w powietrzu przeciwnik potrzebuje od 1,5 - 2 dób. Dlatego też, należy spodziewać się naruszenia granicy lądowej przez awangardy głównych zgrupowań uderzeniowych na początku drugiego dnia wojny. Stąd wynika, że obsadzenie kierunków do prowadzenia działań opóźniających przez wojska powinno nastąpić **na przelomie pierwszego i drugiego dnia wojny**.

Ze względu na głębokość strefy osłony (80-150km) można wnioskować, że przeciwnik jest w stanie pokonać ją (na kierunkach: **ŁOWICZ, CZĘSTOCHOWA** oraz **MIELEC, CZĘSTOCHOWA**) w ciągu **0,5-1 doby**. Stąd wynika, że **do starcia głównych zgrupowań lądowych może dojść pod koniec drugiego lub na początku trzeciego dnia wojny**.

Biorąc powyższe pod uwagę można wnioskować, że 2K będzie narażony na intensywne bezpośrednie działanie przeciwnika lądowego i powietrznego w ciągu **5-6 dób**. Ponadto należy przewidzieć wsparcie ogniowe na lewym skrzydle w **D+8** na zasięg środków ogniowych.

Stąd koniecznym jest **zapewnienie środków bojowych do prowadzenia operacji, na co najmniej 8-9 dni.**

Siły

2 Korpus do prowadzenia operacji obronnej ma do dyspozycji: 1 i 2DZ, 3DKPanc., DPZ, 6BZ, 7Bpanc., 2BA, 2BSap, 2BLWL, 2BRLK, 2Blog., 2pdow, 2prlk, 2pr, 2pdm, 2pRT, 2pplot, 2bs, 2bśr, 2bopchem, 2eśr, 2GDP, WSzW KIELCE: 1BOT, 11-14bOT, 101 – 105boo, WSzW KIELCE: 2bot, 201 – 202bOT, 201 – 203boo.

Istotnym ograniczeniem w tym względzie jest konieczność utrzymania priorytetów na korzyść 4K. w D+8.

Z analizy posiadanych sił wynika, że do działań opóźniających celowo jest przeznaczyć **DPZ**, a w odwodzie posiadać **DKPanc**. Natomiast pozostałość wojsk operacyjnych powinna realizować główne zadanie obronne. Użycie wojsk OT powinno być konfrontowane z dotychczas zaplanowanymi dla nich zadaniami w przydzielonych rejonach odpowiedzialności.

2.2.4. Wnioski

Z powyższych rozważań wynika, że zadaniem głównym 2 Korpusu jest:
Załamanie operacji zaczepnej przeciwnika przed linią „WARTA” do D+8

W ramach zadania głównego należy zrealizować zadania szczegółowe:

- a) W początkowym okresie operacji obronnej opóźniać **działanie przeciwnika w strefie osłony do D+3**. Do działań opóźniających przeznaczyć jednostki pierwszej kolejności użycia. Centralny obszar w strefie osłony przydzielić wojskom OT.
- b) Na kierunku ŁOWICZ, CZĘSTOCHOWA **zatrzymać uderzenie przeciwnika przed linią WATRA do D+8**, stwarzając tym samym warunki do wykonania przeciwuderzenia przez 4Korpus. Na odcinku SIERADZ, KOŁO utrzymywać głęboki przyczółek, aby było możliwe bezkolizyjne wejście 4Korpusu do operacji.

- c) Na kierunku MIELEC - CZĘSTOCHOWA zatrzymać przeciwnika przed linią WARTA i stworzyć warunki do wykonania przeciwuderzenia przez Korpus „OSTRAWII” w D+9.
- d) W głównym obszarze obrony utrzymywać miasta (ważne obiekty terenowe), głównie te, w których znajdują się wojska OT.
- e) Zachować możliwość swobody działania w strefie tyłowej.
- f) Wspierać ogniowo 4K podczas przeciwuderzenia w D+8.

Za stan końca operacji należy uważać zabezpieczenie wejścia do bitwy 4Korpusu i Korpusu „OSTRAWII”

Myśl przewodnia dowódcy 2Korpusu do operacji obronnej:

Działaniami opóźniającymi wojsk operacyjnych i OT spowalniać natarcie czołowych zgrupowań przeciwnika do D+3. W głównym obszarze obrony poprzez utrzymywanie decydujących punktów w operacji obniżać potencjał bojowy przeciwnika, a samodzielnymi zgrupowaniami operacyjnymi zatrzymać jego operację zaczepną przed linią WARTA.

W D+8 stworzyć warunki do wykonania przeciwuderzenia przez 4Korpus a w D+9 przez Korpus „OSTRAWII”.

ZAKOŃCZENIE

Z przedstawionych powyżej rozważań w sposób jednoznaczny wynika, że analiza zadania jest najważniejszym elementem inicjującym proces planowania zarówno na szczeblu operacyjnym jak i taktycznym. W związku z tym od właściwego jej przeprowadzenia zależy trafność przebiegu całości procesu planowania operacji (walki).

Poglądy, sugestie oraz proponowane w studium rozwiązania nie stanowią wszechstronnego naświetlenia problematyki analizy zadania. Mogą jednak służyć jako punkt wyjścia do dalszych rozważań teoretycznych lub być praktyczną wskazówką dla studentów, pomocną w czasie ćwiczeń realizowanych w ramach programu studiów w AON.

WYKAZ LITERATURY

1. AAP-6 (U), NATO Glossary of Terms and Definitions.
2. ATP-35(B), Land Force Tactical Doctrine.
3. Dokumentacja dwuszczeblowego ćwiczenia nr 142 – „Planowanie i proces kierowania operacją obroną korpusu”, AON, Warszawa, 2000.
4. HDv 100/100 (Truppenführung), BMVg, Bonn, 1998.
5. HDv 100-200 (Führungsunterstützung), BMVg, Bonn 1998.
6. Joint Task Force Planning Guidance and Procedures.
7. Kręcikij Janusz, Analiza możliwości wykorzystania ogólnej teorii kierowania podczas podejmowania decyzji do działań bojowych, Warszawa, AON, 1999.
8. Kręcikij Janusz, Wybrane aspekty procesu planowania działań NATO (NATO Operational Planning Process), Warszawa, AON, 2000.
9. Panek Bogdan, Ocena położenia wg poglądów Bundeswehry, AON, Warszawa 1999r.

